

VAS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

VAS MEGYE
2018. ÉVI MUNKERŐ-PIACI HELYZETÉNEK
ÉRTÉKELÉSE

A hazai foglalkoztatáspolitikai célok tekintetében a Nemzeti Reformprogram (2018) a foglalkoztatás növelését, a munkaerőpiac hatékonyságának növelését tűzte ki célul.

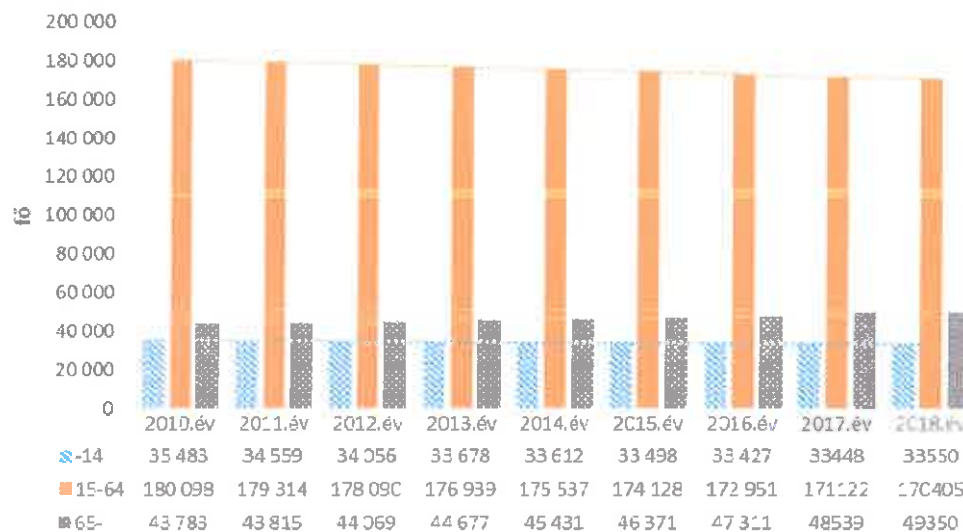
A foglalkoztatáspolitikai fő kihívásai napjainkban a munkaerőhiány, valamint a keresleti és kínálati oldal egyensúlytalanságai, amelyek részben a munkaerő-piaci igények és a munkát keresők képzettségi szerkezetének különbségeiből, részben pedig a területi egyenlőtlenségekből fakadnak.

A MUNKAERŐ KÍNÁLATOT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

A munkaerő-kínálatot a demográfiai folyamatok kedvezőtlenül befolyásolják. A munkaerőpiacról most lépnek ki az ötvenes évek nagy létszámú korosztályai, s adják át helyüket az 1990-es évtized kevésbé népes generációjának.

A fiatal korosztály munkaerő-kínálatát a tanulási idő meghosszabbodása is csökkenti, amit a kormány a munkavállalási kor felső korhatárának kitolásával próbál kezelni. Problémát jelent, hogy a nemzetközi migrációban is a fiatalabb korosztály érintett erőteljesebben, amit a megye határ menti fekvése még tovább erősít.

A NÉPESSÉG SZÁMÁNAK ÉS KORÖSSZETÉTELÉNEK AZ ALAKULÁSA
VAS MEGYÉBEN

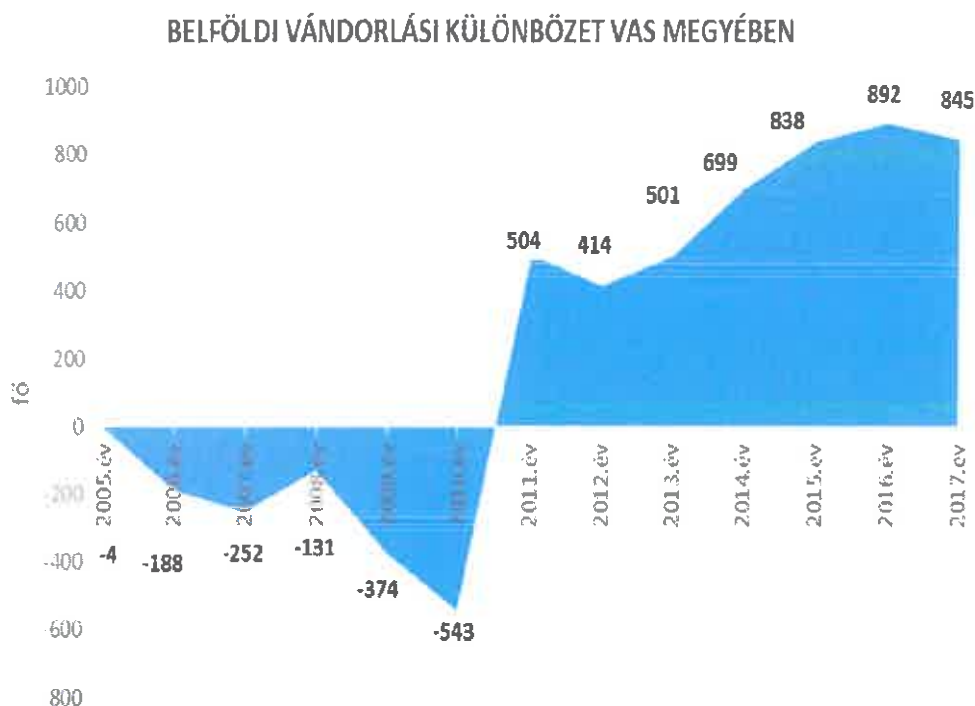

A népesség száma a vizsgált időszak alatt változó ütemben, de folyamatosan csökkent. 2018-ban 2,3%-kal volt alacsonyabb a népesség száma, mint 2010-ben. Országosan hasonló (2,4%-os) csökkenést mutatnak az adatok. Korcsoportonként más tendenciákat mutatnak az adatok. A 15-64 éves munkavállalási korú népesség 5,3%-kal csökkent. A legfeljebb 14 éves népesség száma, amely a jövő munkaerő-utánpótlását jelenti, 5,5%-kal fogyott az elmúlt években. Ezzel szemben a 65 évesek vagy annál idősebbek száma 12,7%-kal meghaladta a 2010. évit.

A népesség jövőbeni alakulását a születések és halálozások mellett a külföldi elvándorlás is befolyásolhatja, amennyiben az elvándorolt fiatalok gyermekei külföldön születnek és nem az itthoni születésszámot növelik, emellett a népesség korszerkezete a jelenleginél még kedvezőtlenebbül alakul.

A szabályozó rendelkezések kedvező változása miatt az utóbbi években emelkedő a külföldiek foglalkoztatása, amely mérsékli a munkaerő-hiányt.

Vas megye a belső vándorlás tekintetében kedvező helyzetben van, mivel évek óta pozitív a térség vándorlási különbözete, azaz többen költöznek (átmenetileg illetve véglegesen) a megyébe, mint amennyiben elmennek. A népesség csökkenését azonban a pozitív vándorlási különbözet sem tudja ellensúlyozni.

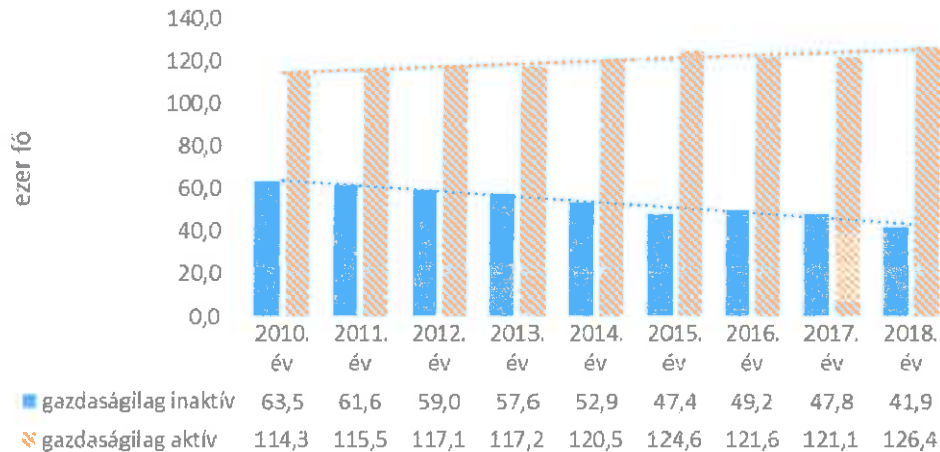

2010. évig egyértelműen többen mentek el a megyéből, mint amennyien jöttek ide. 2011-től megváltozott a tendencia és az adatok azt mutatják, hogy nem átmeneti jelenségről van szó, hiszen minden évben többen jöttek a megyébe, mint amennyien elmentek. A kedvező tendencia alakulásában minden bizonnyal szerepe volt, hogy a megye gazdasága növekedési pályán halad, ami pozitívan befolyásolja a munkaerő-keresletet, azaz az elhelyezkedési esélyek kedvezőbbek. Ugyancsak meghatározó tényezőnek bizonyul, hogy 2011 májusában Ausztria megnyitotta a munkaerőpiacát a magyar munkavállalók előtt, így a korábbiaknál jelentősebb nagyságrendben vannak jelen Vas megyében azok, akik ideköltöztek Vas megyébe, de munkavállalásra Ausztriában került sor, azaz ingáznak a határon át annak érdekében, hogy a magasabb ausztriai kereseteket lakóhelyének alacsonyabb megélhetési költségeivel együtt használhassa ki.

A NÉPESSÉG GAZDASÁGI AKTIVITÁSÁNAK AZ ALAKULÁSA

Az egyik fő foglalkoztatáspolitikai irányelv az inaktivitás csökkenése és a foglalkoztatottság növelése. 2010-2018. között a 15-64 éves népesség 5,3%-os csökkenése mellett nőtt a gazdaságilag aktívak és csökkent az inaktívak száma. A nyugdíjjogosultságok átalakítása (nyugdíjkorhatár emelése) és a szociális segélyezési rendszer szigorítása jelentős számú, korábban inaktív csoportot terelt a munkaerő-piacra. 2018. évben 41,9 ezer volt az inaktív népesség száma 21,6 ezerrel kevesebb, mint 2010-ben. Ezzel szemben a gazdaságilag aktívak száma, azaz a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együttes létszáma, 12,1 ezerrel 126,4 ezerre emelkedett.

15-64 ÉVES NÉPESSÉG GAZDASÁGI AKTIVITÁSA VAS MEGYÉBEN

A gazdasági aktivitás erősödése mellett a gazdaságilag aktívak összetétele is kedvezően alakult, nőtt a foglalkoztatottak száma és csökkent a munkanélküliek száma a társadalomban. A foglalkoztatottak száma a versenyszférában nő, miközben a közfoglalkoztatás folyamatosan visszaszorul.

A FOGLALKOZTATOTTAK ÉS A MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA (15-64 ÉVES NÉPESSÉG)

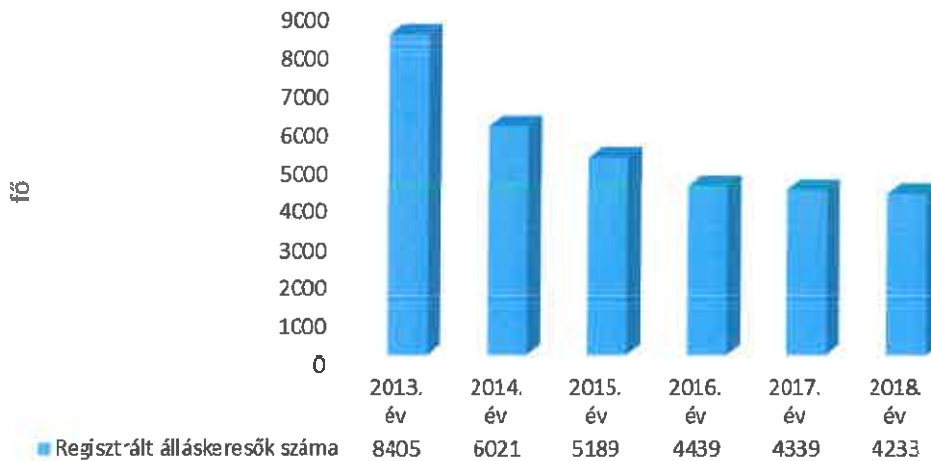
A foglalkoztatottak száma 2018. évben meghaladta a 120 ezer főt, amely 20,4%-kal magasabb a 2010. évinél. A foglalkoztatás bővülés meghatározó tényezője a piaci munkahelyek számának növekedése volt. A közfoglalkoztatás nem volt meghatározó elem a foglalkoztatás növekedésében az elmúlt években, de kétség kívül szerepet játszott benne. Vas megyében 2015-ben dolgoztak legtöbben közfoglalkoztatási programban, amikor számuk havonta átlagosan megközelítette a 2500 főt.

REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMÁNAK ÉS ÖSSZETÉTELÉNEK AZ ALAKULÁSA

A piaci folyamatok és a foglalkoztatáspolitikai intézkedések együttes hatásaként a megye munkaerő-piacán 2018. évben is kedvező folyamatok zajlottak.

A regiszter alapú nyilvántartás szerint tovább mérséklődött a nyilvántartott álláskeresők száma, a csökkenés üteme (-2,4%) hasonlóan alakult, mint az előző évben, aminek eredményeként 2018-ban havonta átlagosan 4233 álláskereső szerepelt a regisztrációs rendszerben. Országosan havonta átlagosan 255 310 fő volt a nyilvántartott álláskeresők száma, amely 9,8%-kal alacsonyabb a 2017. évinél.

REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMÁNAK AZ ALAKULÁSA

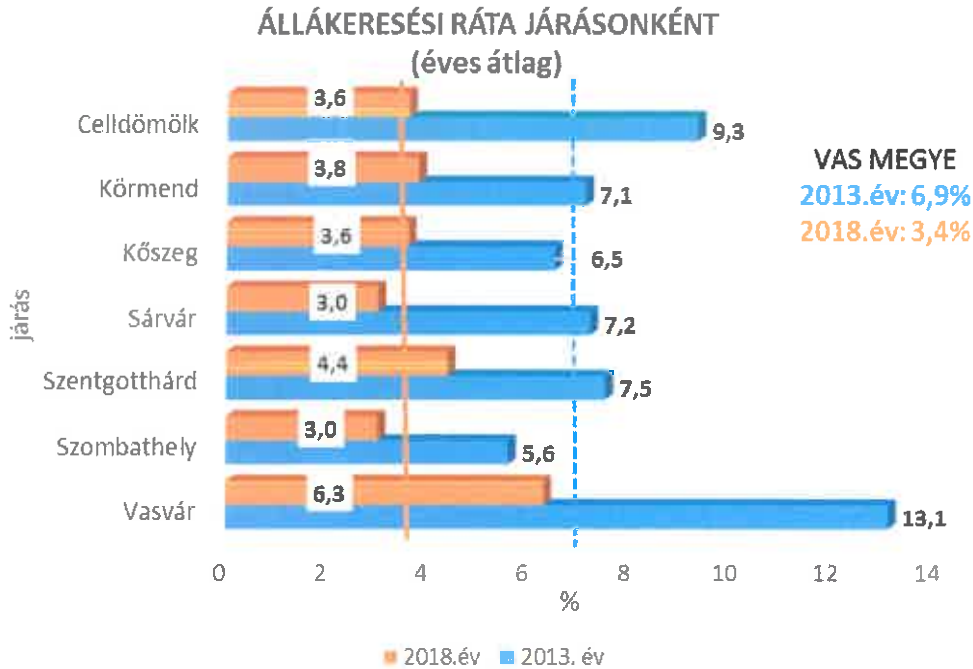

A regisztrált álláskeresők számának járásonkénti alakulását az alábbi táblázat mutatja:

Megnevezés	Celldömölk	Körmend	Kőszeg	Sárvár	Szentgotthárd	Szombathely	Vasvár	Vas megye
Regisztrált álláskeresők átlagos száma, fő 2018.év	416	478	426	560	298	1665	391	4234
Index (2013. év=100,0)	38,5%	51,4%	60,5%	41,2%	58,8%	54,6%	50,5%	50,4%

Vas megyét hosszú évek óta az egyik legkedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű térségek között tartják nyilván, mivel megyénkben az egyik legalacsonyabb az álláskeresési ráta. 2018. évben 3,4% volt a mutató értéke, amely 2,1%-ponttal alacsonyabb az országos 5,5%-os átlagnál. A térségen belül azonban vannak különbségek az egyes járások között annak ellenére, hogy a differenciák mérséklődtek a vizsgált időszakban – döntően a foglalkoztatáspolitikai döntések következtében, amelyek a közfoglalkoztatási programokat a hátrányosabb helyzetű térségekben nagyobb volumenben működtették.

A korábbi években Vasvár és Celldömölk térségében volt legmagasabb az álláskeresőknek a gazdaságilag aktív népességben belüli aránya. Mára csak Vasvár körzetében kiugró a mutató értéke. A nagy ütemű csökkenésnek köszönhetően a térség mutatójának megyei átlagtól való eltérése jelentősen mérséklődött az elmúlt években.

Sárvár és Szombathely térségében volt a legkedvezőbb a munkaerő-piaci helyzet 2018. évben, de Celldömök, Körmend és Kőszeg vonzaskörzetében is 4% alatt maradt a mutató értéke. Szentgotthárd térségének álláskeresési rátája 1%-ponttal meghaladta a megyei 3,4%-os átlagot. A Vasvári járás területén - a 6,8%-pontos javulás ellenére - 2,9%-ponttal magasabb a relatív mutató értéke a megyei rátánál.

2018. évben is a kiemelt céljaink között szerepelt a hátrányos helyzetű álláskeresők elhelyezkedési esélyeinek növelése, különös tekintettel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőkre, akiket döntően munkaerő-piaci képzésekbe szándékoztunk bevonni, de az elhelyezkedésüket is igyekeztünk támogatni az EU-s programok segítségével. Mivel sok esetben halmozottan hátrányos helyzetű személyekről van szó, ezért körükben az átlagosnál nagyobb erőfeszítésekre van szükség az eredmények eléréséhez, azaz a körükben végzett munka lényegesen alacsonyabb hatékonyságú.

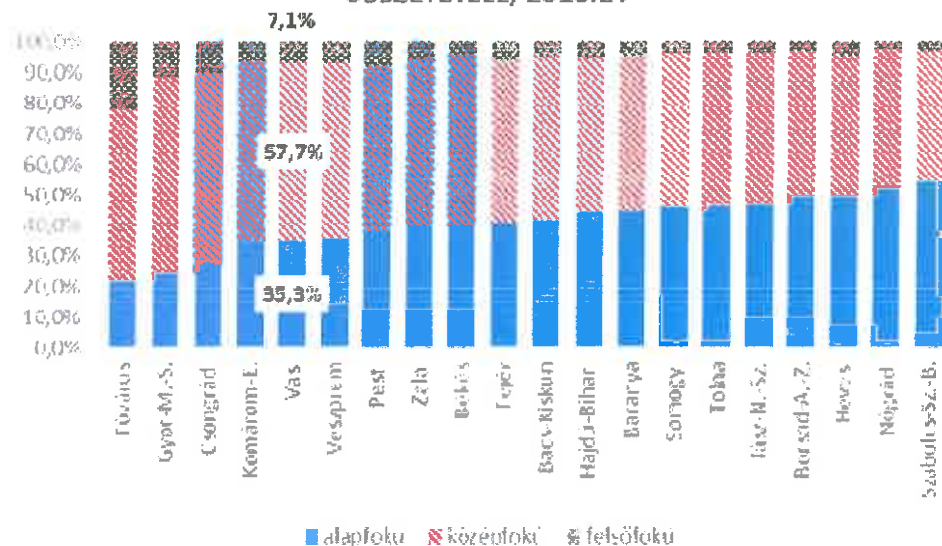
AZ ALACSONY ISKOLAI VÉGZETTSÉGŰ REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS ARÁNYA

A vizsgált időszakban évről évre csökkent az alacsony iskolai végzettségű állás keresők száma, de a csökkenés üteme az utóbbi években lelassult, arányuk az összes regisztrált állományon belül 35-36% körül állandósulni látszik.

A megyék közti sorban Vas megyében az ötödik legalacsonyabb a legfeljebb 8 általánost végzett állás keresők aránya, azaz megyék többségében kedvezőtlenebb a regisztrált állás keresők iskolai végzettség szerinti struktúrája.

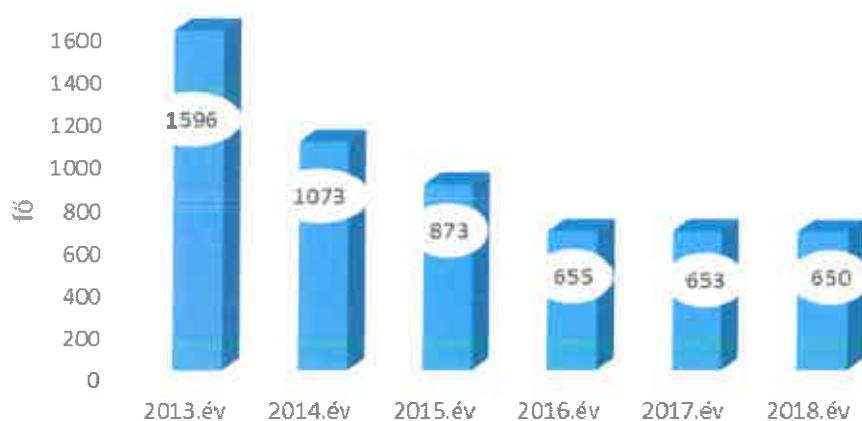
REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINTI ÖSSZETÉTELE, 2018.ÉV

A regisztrációs rendszerbe bekerülő legfeljebb 25 éves állás keresők általában kevésbé motiváltak a munkavégzésre, többségük még tanulásban gondolkodik. Rontja az elhelyezkedési esélyüket, ha a fiatal korhoz alacsony iskolai végzettség társul. Hiányos munkaerő-piaci ismereteik miatt gyakran téves elképzeléseik vannak az általuk elérhető jövedelemmel kapcsolatban és irreális bérigénnyel lépnek fel az állásinterjúk során.

A fiatalok munkaerő-piaci integrációjának elősegítése érdekében a rendelkezésre álló uniós források felhasználásával Ifjúsági Garancia rendszert működtetünk. A program sikeres megvalósítása érdekében együttműködtünk a gazdaság szereplőivel, civil szervezetekkel, oktatási rendszer szereplőivel.

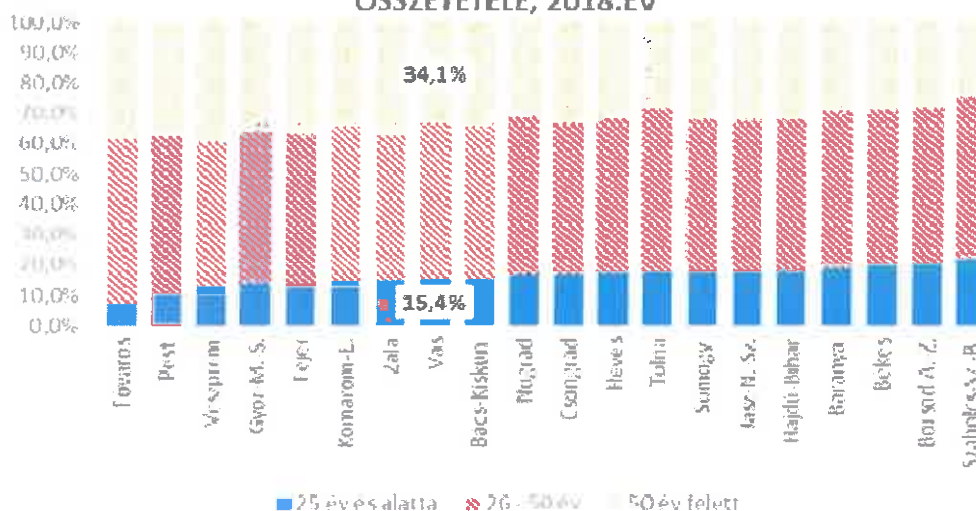
25 ÉVES ÉS FIATALABB REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK HAVI ÁTLAGOS SZÁMA, VAS MEGYE

Az elmúlt időszakban folyamatosan mérséklődött a legfeljebb 25 éves regisztrált állás keresők száma. A csökkenés üteme az utóbbi években lelassult. Részarányuk pedig 15% körül alakult az utóbbi években.

A fiatalok arányát illetően Vas megye a területi sor közepe körül foglal helyet. A megyék között e mutatószám tekintetében nem jelentős a különbség. A fővárosban 10 % alatt maradt a mutató értéke, a megyék vonatkozásában 11-22% között szóródott.

A REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK KORCSOPORT SZERINTI ÖSSZETÉTELE, 2018.ÉV

A fiatalokat szolgáltatások és támogatások segítségével igyekszünk kedvezőbb helyzetbe hozni a munkaerő-piacon. A legfeljebb 25 éves állás keresőket elsődlegesen a nyílt munkaerő-piacra irányítjuk, csak indokolt esetben támogattuk a közfoglalkoztatásban való részvételüket.

Nem jellemző foglalkoztatási forma ennél a korosztálynál és jellemzően csak azok a fiatalok dolgoznak közfoglalkoztatottként, akiknek nincs lehetősége az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

2018-ban havonta átlagosan 45 fiatal vett részt közfoglalkoztatásban, 44,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az összes közfoglalkoztatotti létszámnak mindössze 3,4%-át tették ki a fiatalok, amely elmaradt az elmúlt évitől.

A közfoglalkoztatásban lévő fiatalok jellemzően az alábbi okok miatt választották ezt a foglalkoztatási formát:

- munkatapasztalat szerzés
- végzettségének megfelelően nem tudott elhelyezkedni
- anyagi okok miatt
- családi okok miatt.

Az elmúlt években folyamatosan mérséklődött az 50 évnél idősebb regisztrált álláskeresők száma. A csökkenés üteme azonban lassabban alakult az álláskeresők többi rétegéhez képest. Az összes regisztrált állományon belüli részarányuk a korábbi 25-26%-ról 34% fölé emelkedett az utóbbi években. A megyék közötti sorban ezzel az eredménnyel a magasabb mutatójú megyék közé kerültünk és az országos átlagnál is 2%-ponttal magasabb a mutató értéke.

Az 50 év feletti elhelyezkedési problémáit jól jelzi, hogy körükben lényegesen magasabb a tartós álláskeresők aránya. Az összes álláskereső 24,9%-a nem talált már egy éve munkát, az 50 év feletti körében ez az arány 46,5% volt.

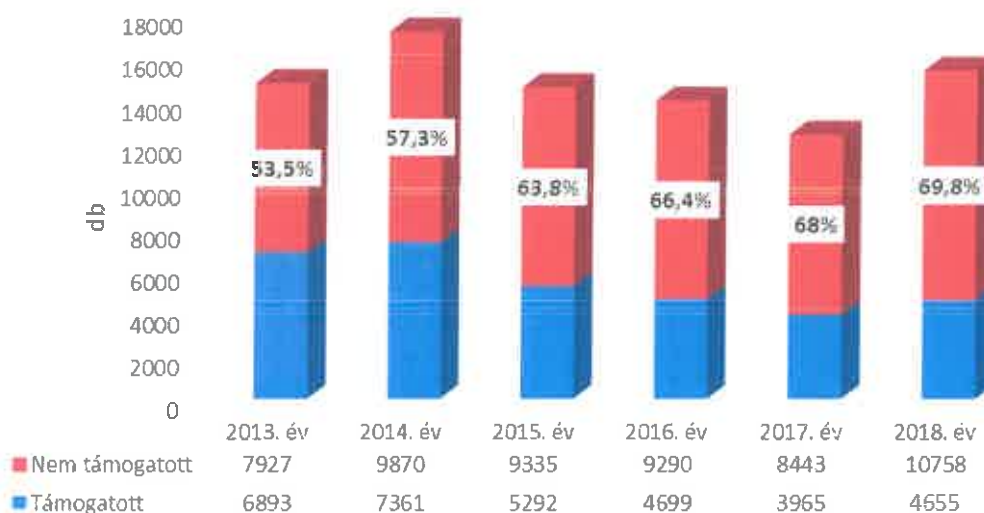
Az EU által finanszírozott munkaerő-piaci programok által nyújtható támogatások és szolgáltatások segítségével igyekeztünk elérni, hogy a programba vont idősebb álláskeresők munkaerő-piaci helyzete javuljon és mihamarabb megvalósulhasson a támogatás nélküli munkaerő-piaci integrációja.

A BEJELENTETT ÁLLÁSHELYEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

A foglalkoztatás bővülése mellett jelentős maradt a munkaerő-kereslet és jellemző maradt a munkaerő-hiány. A munkaerőhiány enyhítését és a munkaerő mobilitását az aktív munkaerő-piaci intézkedések valamint a lakhatási támogatás mellett munkásszállók építésének támogatása is segíti.

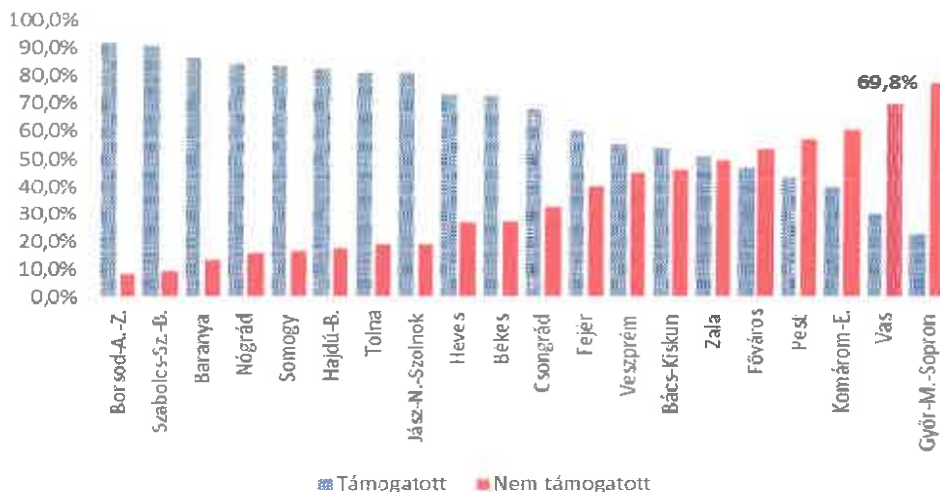
A 2017. évi mérséklődést követően 2018-ban tovább növekedett a bejelentett munkaerő iránti kereslet. A vizsgált időszakban 15 413 üres állást jeleztek a munkáltatók, 24,2%-kal többet, mint egy évvel korábban.

BEJELENTETT ÜRES ÁLLÁSHELYEK SZÁMA, VAS MEGYE

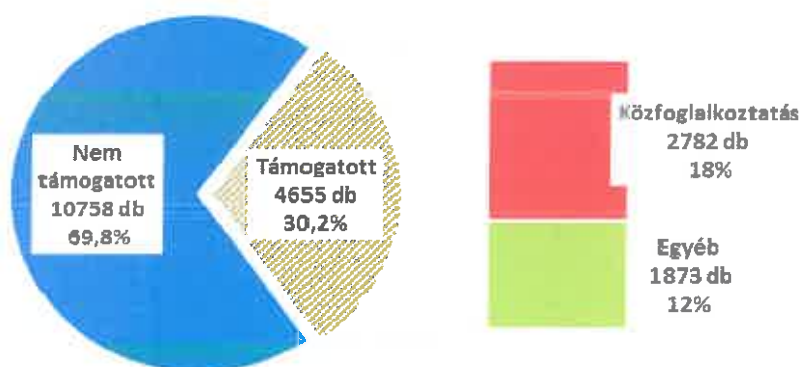
A piaci munkahelyek bővülése ugyanakkor erőteljes területi különbségeket mutat. A fejlett régiók foglalkoztatás-növekedése a versenyszektor bővülésének teljesítménye, míg a fejletlenebb területeken a közfoglalkoztatás munkaerőigénye a meghatározó, ebből következően a támogatott álláshelyek vannak túlsúlyban. 2018-ban a főváros mellett mindössze négy megyében volt magasabb azoknak az álláshelyeknek az aránya, amelyekhez nem kértek a munkáltatók támogatást.

A TÁMOGATOTT ÉS NEM TÁMOGATOTT ÁLLÁSHELYEK ARÁNYA, 2018.ÉV

A támogatással kínált üres álláshelyek számának az alakulását alapvetően a támogatási források volumene határozza meg. A támogatott állásbejelentések száma az elmúlt év azonos időszaki adatát 17,4%-kal meghaladta. A közfoglalkoztatási irányelveknek megfelelően tovább csökkent a közfoglalkoztatási programok munkaerő-igénye, míg az EU-s pénzek által finanszírozott, GINOP és TOP projektek nyújtotta támogatott elhelyezkedési lehetőségek tovább bővültek 2017. évhez képest, így az EU-s programok által ellensúlyozásra került a közfoglalkoztatás munkaerő-igényének csökkenése. A mérséklődés ellenére továbbra is számottevő maradt a közfoglalkoztatás jelenléte. A bejelentett betöltetlen álláshely-struktúrában azonban ettől függetlenül - az elmúlt évekhez hasonlóan - jellemző maradt illetve tovább erősödött a nem támogatott munkahelyek dominanciája (69,8%) a megye munkaerő-piacán.

A BEJELENTETT ÜRES ÁLLÁSHELYEK MEGOSZLÁSA, 2018.ÉV

Az álláshely kínálat volumenére 2018-ban is hatással volt a közfoglalkoztatási rendszer keretén belül megjelenő munkaerő-igény: az összes állás 18%-a a közfoglalkoztatás valamelyik eszközét takarta. (Egy évvel korábban 3,7%-ponttal magasabb volt ez az arány.)

A nyári hónapokban a támogatással történő elhelyezkedési lehetőségek számát a diákok számára indított munkaerő-piaci program növelte, amelynek keretében az önkormányzatok illetve azok intézményei, valamint 2018. évtől a vendéglátás és a mezőgazdaság területén működő vállalkozások kínáltak a diákok részére nyári munkát. A program keretében 503 nappali tagozatos tanuló számára nyílt lehetőség munkavállalásra a megyében. Az idei évben 12,8%-kal több munkahelyet kínáltak a munkáltatók, mint ez elmúlt évben. A nyári diákmunkához kapcsolódó munkaerő-igények az állások 3,3%-át tették ki.

EU-s programok keretében - zömében bérköltség támogatással - kínált üres munkahelyek a meghirdetett állások mintegy 10%-át adták.

A támogatott üres állások 54%-át a közigazgatás területéről jelentették be, amelyeket döntően az önkormányzatok jeleztek a közfoglalkoztatási programok munkaerő-igényéből következően.

Megnevezés	Támogatott	Nem támogatott	Összesen
Összesen	4655	10758	15413
Ebből:			
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás	222	415	637
Feldolgozóipar	159	3634	3793
Építőipar	139	625	764
Kereskedelem, gépjárműjavítás	324	946	1270
Szállítás, raktározás	27	631	658
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	240	934	1174
Adminisztratív és szolgáltatást tám. tev.	54	1358	1412
Közigazgatás	2517	690	3207
Oktatás	89	47	136
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	275	583	858

Támogatás nélkül legtöbb álláskeresőt a feldolgozóipar, ezen belül jellemzően a gépipar, az élelmiszeripar és a textilipar szándékozott felvenni, de a munkaerő-kölcsönzők is jelentős nagyságrendű munkaerő-igényt jeleztek. Ezek mellett a kereskedelem, vendéglátás területére vártak még legnagyobb számban dolgozókat a munkáltatók.

A munkaerő iránti kereslet elsősorban a Szombathelyi járásra koncentrálódik a megyében. 2018-ban az üres állások közel 40%-át ebből a körzetből jelentették be a munkáltatók. A Celldömölki irodában az álláshelyek közel 20%-át jelezték a cégek. A többi körzetben kisebb arányú volt a munkaerő iránti kereslet.

A Körmendi járás kivételével a beérkezett állásoknak nagyobb részét tették ki azok a munkaerő-igények, amelyekhez a munkáltatók nem igényeltek semmilyen támogatást. 2018-ban Celldömölk és Szombathely térségében fordultak elő legkisebb arányban a támogatott üres munkahelyek, ahol legfeljebb 26%-ot tett ki a hányaduk.

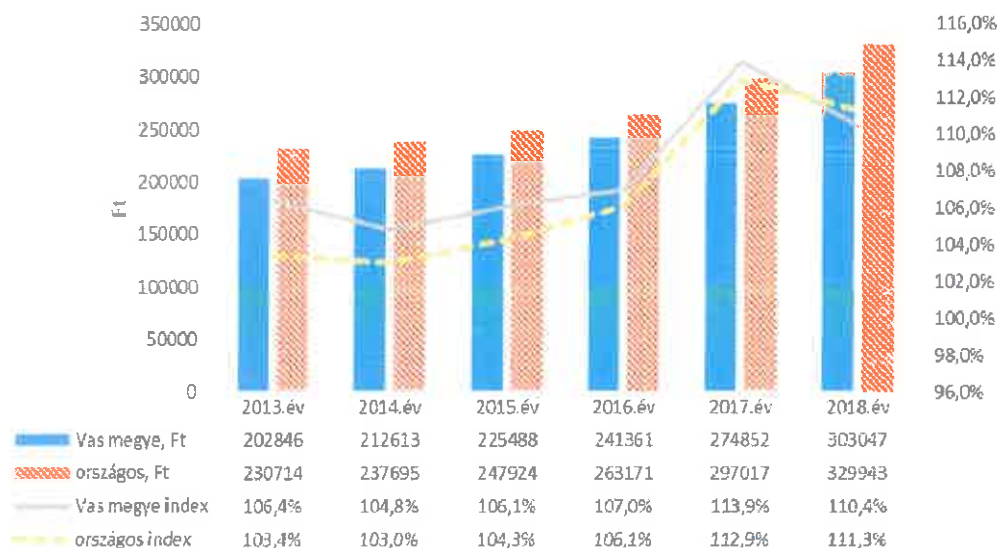
A következő táblázat a 2018-ban bejelentett üres álláshelyek számát mutatja járásonként, támogatott és nem támogatott megoszlásban:

Járás	Támogatott	Nem támogatott	Összesen	Támogatott	Nem támogatott	Összesen
	bejelentett üres álláshelyek					
	száma, darab			aránya, %		
Celldömölk	704	2016	2720	25,9%	74,1%	100,0%
Körmend	774	737	1511	51,2%	48,8%	100,0%
Kőszeg	405	839	1244	32,6%	67,4%	100,0%
Sárvár	633	1250	1883	33,6%	66,4%	100,0%
Szentgotthárd	380	552	932	40,8%	59,2%	100,0%
Szombathely	1275	4521	5796	22,0%	78,0%	100,0%
Vasvári	484	843	1327	36,5%	63,5%	100,0%
Vas megye	4655	10758	15413	30,2%	69,8%	100,0%

A gazdálkodó szervezetek munkaerő-igényének egy részét a fluktuáció indukálja a megyében. A gazdaság minden területén számottevő és állandó a munkaerő-iránti kereslet a megyében, így több területen huzamosabb ideje munkaerő-hiány alakult ki, annak ellenére, hogy a munkáltatók a munkaerő-toborzás számos eszközét alkalmazzák és sok esetben az alacsonyabb iskolai végzettségű munkaerővel is megelégszenek, miközben a belső migráció is kedvez a megyének, azaz többen költöznek a megyébe, mint amennyien elmennek innen. Ugyanakkor az osztrák határ közelsége jelentős elszívó hatással bír a munkaerő tekintetében.

A munkáltatók magasabb fizetésekkel igyekeznek munkaerőhöz jutni illetve a meglévő munkaerőt megtartani. 2018. évben a bruttó átlagkereset növekedésének a mértéke mind Vas megyében, mind országosan meghaladta a 10%-ot. Az emelések eredményeként 2018-ban Vas megyében 303 047 Ft volt a bruttó átlagkereset, 8,2%-kal alacsonyabb az országos átlagnál. Ha a főváros nélkül, csak a megyék átlagát számoljuk, akkor a vas megyei bruttó átlagkereset 5,8%-kal meghaladja a megyék átlagát és a megyék sorában 6. helyen áll.

AZ ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK HAVI BRUTTÓ ÁTLAGKERESETÉNEK
ALAKULÁSA

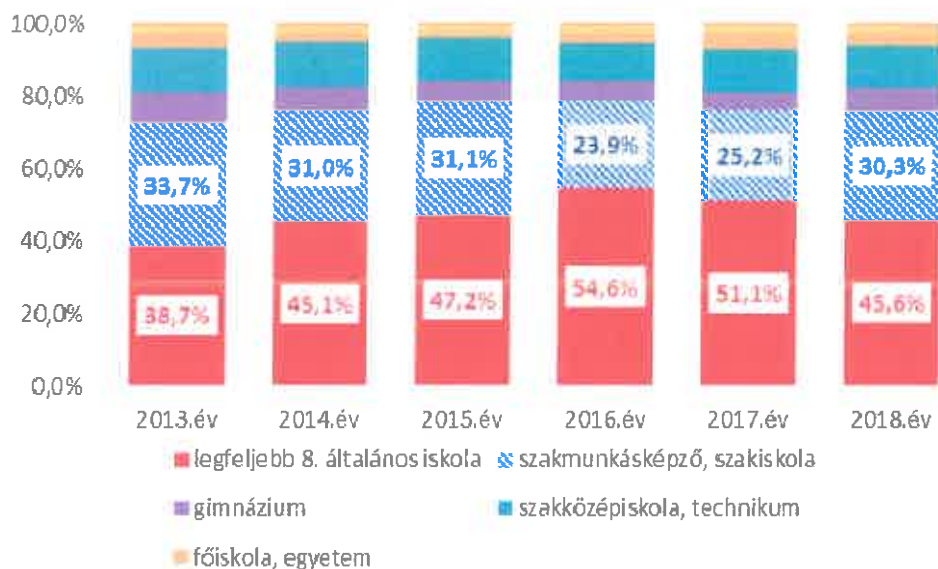

A bérek emelése mellett a cégek számos plusz juttatást kínálnak a dolgozóik számára: egészség-megőrzési programok, szűrővizsgálatok, biztosítási kötvények, cafeteria-rendszer fejlesztés stb.

A nyílt munkaerő-piac továbbra is számít a szervezetre, de a jelenlegi helyzetben nehéz a munkáltatók elvárásainak megfelelő munkaerőt találni.

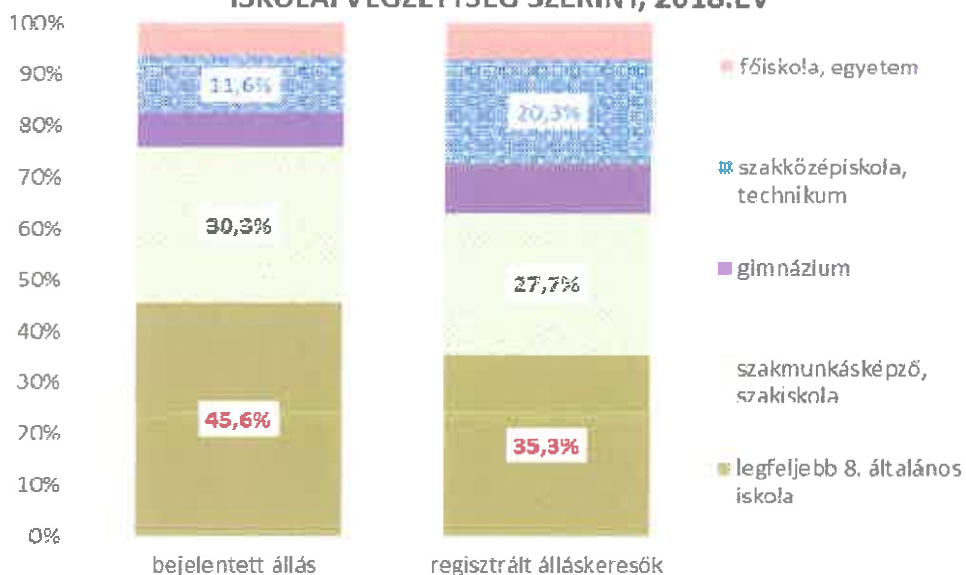
Az egyre fokozódó munkaerő-hiányból adódóan változott a munkáltatóknak a munkaerővel szembeni elvárása. A korábbi években 40% alatt voltak azok a munkaerőigények, ahol legfeljebb 8 általános végzettséget vártak el és minden harmadik üres állást szakmunkással szerették volna betölteni. Az utóbbi években az alapfokú iskolai végzettséghez kötött munkahely aránya 45-55%, és visszaesett a szakmunkás bizonyítványhoz kötött állások aránya.

A NEM TÁMOGATOTT ÜRES ÁLLÁSHELYEK ÖSSZETÉTELE ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINT

A teljes (támogatott és nem támogatott) munkaerő-kereslet és kínálat 2018. évi iskolai végzettség szerinti struktúráját tekintve számottevő az eltérés a regisztrált állás keresők és az üres álláshelyek iskolai végzettség szerinti összetételében. Kérdés, hogy az alacsony iskolai végzettséggel meghirdetett munkakörök mindegyikét képesek e legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel elvégezni.

A MUNKAERŐ-KERESLET ÉS A KÍNÁLAT ÖSSZETÉTELE ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINT, 2018.ÉV

A KÖZFoglalkoztatottak számának az alakulása

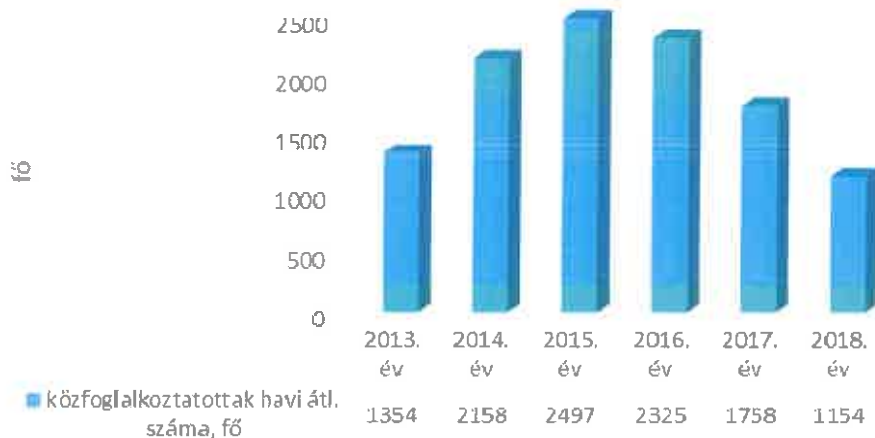
Az erőteljes munkaerő-iránti kereslet mellett nagy a felelősség, hogy a közfoglalkoztatási programokba mennyi ember kerül közvetítésre, mivel elszívhatja a potenciális munkaerőt a versenyszférától, így a piaci foglalkoztatóknál betöltetlenül maradhatnak az állások.

A közfoglalkoztatásra azonban szükség van, hiszen egyes rétegek elhelyezése még támogatással is problémás az elsődleges munkaerő-piacon, számukra kizárólag ez a foglalkoztatási forma jelent reális alternatívát. Ugyanakkor a közfoglalkoztatás akkor tölti be legjobban a szerepét, ha a közfoglalkoztatottak közül minél többen lépnek ki a nyílt munkaerő-piacra. Ehhez olyan szolgáltatásokat kell nyújtani a közfoglalkoztatottaknak, amelyek felméri és fejlesztik a készségeiket, a kompetenciáikat, ezáltal alkalmasabbá válnak a munkavállalásra.

A közfoglalkoztatással kapcsolatosan 2016-ban egyfajta szemléletváltás következett be. Megfogalmazást nyert az a kormányzati szándék, hogy fel kell gyorsítani a közfoglalkoztatottaknak az elsődleges munkaerő-piacra lépését. Deklarált cél lett, hogy a közfoglalkoztatottak száma csökkenjen, különösen a 25 éven aluliak és a szakképzettek közfoglalkoztatásának mérséklésével, e csoportoknak az elsődleges munkaerő-piacra terelésével. A közfoglalkoztatottaknak az elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének segítésére „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” központi munkaerő-piaci program indult. A támogatás oly módon ösztönzi a közfoglalkoztatottat a versenyszférában történő elhelyezkedésre, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén, elhelyezkedési juttatásban részesül. Az elhelyezkedési juttatás összege 2018. október 31-ig megegyezett a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) havi összegével, 2018. novemberétől pedig annak kétszerese, amely támogatást addig kapja az egyén, ameddig a közfoglalkoztatási jogviszonya munkaviszony létesítése hiányában fennállt volna.

A 2017. évi adatokban már markánsan megmutatkozott a közfoglalkoztatottak számának csökkentésére irányuló szándék, ugyanis a korábbiaknál lényegesen erőteljesebben, 25,4%-kal csökkent a közfoglalkoztatási programokban dolgozók száma. 2018-ban havonta átlagosan 1154-en végeztek munkát a programok keretében, 34,4%-kal kevesebben, mint egy évvel korábban, azaz még erőteljesebben folytatódott a csökkenő tendencia. Az elsődleges munkaerő-piacra történő belépés esélyével azonban elsősorban a képzetebbek tudnak élni. Az alacsony iskolai végzettség és a szakképzetlenség mellett a lakóhely is lehet közfoglalkoztatásra hajlamosító tényező, amennyiben az érintett személy távol lakik a munkahelyektől vagy a közlekedési lehetőségek nem megfelelőek. Az utóbbiak Vas megyének különösen az aprófalvas településszerkezetű térségeire érvényesek.

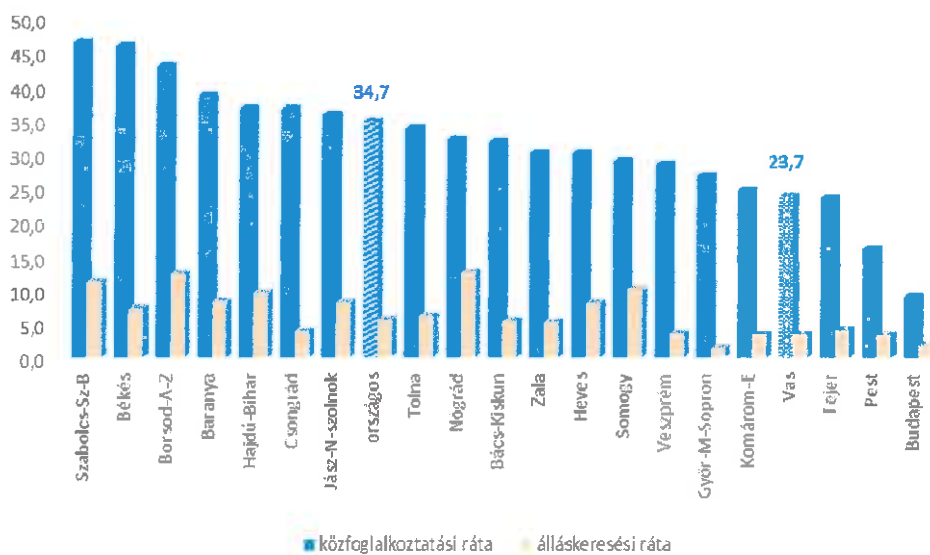
KÖZFOGLALKOZTATOTTAK HAVI ÁTLAGOS SZÁMA

Az, hogy mennyi közmunkás tud átmenni a nyílt munkaerőpiacra függ attól is, hogy mennyi elérhető álláshely van, mennyire mobilizálhatók az érintett személyek, milyen mentális és egészségügyi állapotban vannak. A kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű megyékben az alkalmas embereket korábban felszívja a munkaerőpiac, míg a rosszabb helyzetű megyékben, főleg a térségi központoktól távoli településeken többen vannak azok, akik különösebb nehézség nélkül átvezethetők lennének, ha lenne a közelben megfelelő munkahely.

A következő ábra azt mutatja meg, hogy az egyes megyékben a közfoglalkoztatás mekkora szerepet tölt be a munkanélküliség csökkentésében. Vas megyének a területi sorban elfoglalt helye (negyedik legalacsonyabb) azt jelzi, hogy a közfoglalkoztatás súlya lényegesen elmarad a megyék többségétől és az országos átlagnál is lényegesen alacsonyabb. Általában azokban a megyékben magasabb a közfoglalkoztatási ráta, ahol az álláskeresési ráta nagyobb az országos átlagnál.

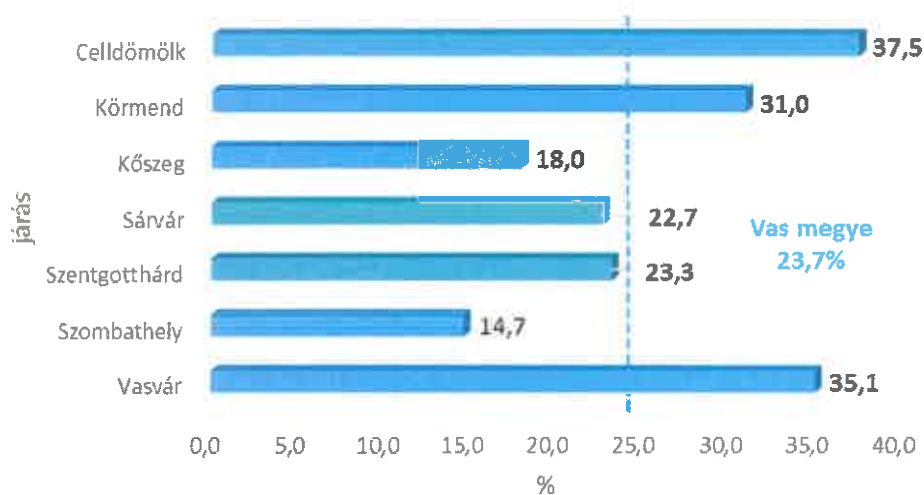
A KÖZFOGLALKOZTATÁSI RÁTA ÉS AZ ÁLLÁSKERESÉSI RÁTA MEGYÉNKÉNT, 2018.ÉV

A következő ábra azt mutatja meg, hogy a megye egyes járásaiban a közfoglalkoztatás mekkora szerepet tölt be a munkanélküliség csökkentésében. A közfoglalkoztatás súlya Celdömölk és Vasvár térségében a legnagyobb, de Körmend vonzáskörzetében is magasabb a

megyei átlagnál. A többi járásban a megyei átlag körül vagy annál alacsonyabban alakult a mutató értéke 2018-ban.

KÖZFOGLALKOZTATÁSI RÁTA, 2018.ÉV

A közfoglalkoztatás csökkentését a közvetlen intézkedések mellett, közvetett módon is igyekeztek elősegíteni. A közfoglalkoztatási bérek növekedési üteme az utóbbi években jelentősen lelassult. 2016-ban és 2018-ban az előző évi szinten maradtak, aminek eredményeként 2018-ban a közfoglalkoztatási bér alig haladta meg a minimálbér felét. A befagyasztott bérek ösztönzőként hathatnak a közmunkásokra az elsődleges piacon történő elhelyezkedésre - látva minimálbér és a fizetések további emelkedését, elsősorban azokban a térségekben, ahol jelentős a munkaerő-iránti kereslet

A KÖZFOGLALKOZTATÁSI BÉR ÖSSZEGE ÉS ARÁNYA A MINIMÁLBÉRHEZ

ÖSSZEGZÉS A 2018. ÉVI MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATOKRÓL

A gazdaságban zajló folyamatok és a foglalkoztatáspolitikai intézkedések együttes eredményeként tovább csökkent a regisztrált álláskeresők száma országosan és Vas megyében is. Magas maradt a népesség gazdasági aktivitása. A foglalkoztatási ráta a 15-64 éves népesség vonatkozásában éves szinten 73,2% volt, ami a megyék közti sorban Győr-Moson-Sopron megye után a második legmagasabb értéket érte el és 4%-ponttal magasabb az országos átlagnál.

2018-ban az álláskeresési ráta 3,4% volt, a harmadik legalacsonyabb a főváros és a megyék között.

Némileg kevesebben regisztráltatták magukat álláskeresőként, mint az előző évben és a nyilvántartási rendszerből kilépők száma is valamelyest elmaradt a 2017. évitől. A kilépők 53,3%-a munkába tudott állni az elsődleges munkaerő-piacon, 8,2%-ának a közfoglalkoztatási programok biztosítottak munkalehetőséget, mintegy 2%-uk munkaerő-piaci képzsébe kapcsolódott be.

A gazdaság szinte minden területén jellemző maradt a munkaerőhiány az idei évben, ami a munkáltatókat további béremelésre ösztönözte.

Az erőteljes munkaerő-iránti kereslet mellett nagy a felelősségünk, hogy a közfoglalkoztatási programokba mennyi álláskeresőt közvetítünk. (2018-ban Vas megyében havonta átlagosan 1154-en dolgoztak e projektek keretében, 34,4%-kal kevesebben, mint egy évvel korábban.)

A gazdaság egyre nagyobb munkaerő-igénye következtében fokozottabb hangsúlyt kellett fektetnünk a (halmozottan) hátrányos munkaerő-piaci helyzetű álláskeresők elhelyezésére valamint a meglévő munkaerő-tartalékok feltárására. E rétegek munkába állítása jelentős ráfordításokat igényel, amit az EU-s forrásból finanszírozott projektek hivatottak elősegíteni.

VAS MEGYEI MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATOK ÉS JELLEMZŐI 2019. ELSŐ HÓNAPJAIBAN

A regiszter alapú nyilvántartás szerint 2019. I. negyedévében csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. Az év első három hónapjában havonta átlagosan 4484-en kerestek munkát, 3,3%-kal kevesebben, mint az elmúlt év azonos időszakában.

A munkát keresők közül 312-en voltak pályakezdő fiatalok, amely 5,5%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.

A nyilvántartásban részesülők mintegy 40%-a nem részesül semmilyen pénzbeli ellátásban, minden negyedik kapott álláskeresési járadékot, a segélyben részesülők aránya megközelítette a 15%-ot. Továbbra is 20% fölött alakul a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők aránya, annak ellenére, hogy a közfoglalkoztatási programokba minél nagyobb arányban igyekszünk bevonni őket.

Az álláskeresőknek 24,3%-a már legalább egy éve nem dolgozott. Ők döntően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzetlenek és az (50 évnél) idősebb korosztályhoz tartoznak, azaz hátrányos munkaerő-piaci helyzetűek.

A közfoglalkoztatás jelentősége évről évre csökken a megyében, ez a mérséklődő tendencia folytatódik 2019. évben is: Vas megyébe mintegy 1300 fő foglalkoztatására van lehetőség, amely közel 10%-kal elmarad az elmúlt évitől. (A közfoglalkoztatási programok munkaerő-igényének a kielégítése zömében befejeződött.)

A közfoglalkoztatás átmeneti jellegének az erősítése céljából a hangsúly továbbra is az elsődleges munkaerő-piacon történő munkavállalás elősegítésén van. Folyamatosan szem előtt tartjuk, hogy döntően azok az álláskeresőek végezzenek munkát a közfoglalkoztatási programok keretében, akiknek a versenyszféra nem kínál munkalehetőséget. Továbbra is működik „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program, amely az eredményesség érdekében 2017-ben további elemekkel egészült ki. Amellett, hogy a közfoglalkoztatásból kilépők elhelyezkedési juttatást vehetnek igénybe sikeres nyílt piaci elhelyezkedés esetén, lehetőség van a foglalkoztatást biztosító munkahelyen - bérköltség támogatással – szakmai segítő, patronáló igénybevételére is, valamint munkaerő-piaci szolgáltatások kerültek biztosításra. Mindezek célja, hogy a korábban közfoglalkoztatott munkahelyi beilleszkedését, szakmai fejlődését segítsék.

A foglalkoztatáspolitikai célkitűzések megvalósítása mellett törekszünk a rendelkezésünkre álló, munkaerő-piaci integrációt szolgáló uniós források hatékony felhasználására.

A munkaerő-piaci intézkedéseinket 2019-ben is döntően a GINOP és a TOP projektek határozzák meg, amelynek keretében a regisztrált álláskeresők különböző rétegeinek illetve a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének közvetlen illetve közvetett segítésére nyílik lehetőség.

Az előttünk álló időszakban a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat a hangsúlyt a munkaerő elsődleges munkaerőpiacra történő kihelyezésére, a munkáltatókkal való kapcsolat eredményességének javítására, valamint a munkaerő kínálat minőségének fejlesztésére és (szak)képzettségének növelésére helyezi.

A 2019. év során országosan fokozatosan bevezetésre kerülő szervezetfejlesztési folyamatok kiemelt figyelmet fordítanak a piaci igényeket kiszolgáló munkaközvetítés megerősítésére és hatékonyabb működésére.

Ennek megfelelően a jövőben a mi munkánk is ezeknek a céloknak a megvalósítására irányul.

Szombathely, 2019. május 7.

Tisztelettel:

Harangozó Bertalan
kormány megbízott

